

**ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

КАФЕДРА ПРИКЛАДНОЇ ЛІНГВІСТИКИ

МУЛЬТИМОДАЛЬНА ЛІНГВІСТИКА

СИЛАБУС

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта. Мова і література (англійська)
Освітньо-професійні програми	Середня освіта. Англійська мова
Форма навчання	Денна, заочна
Курс	I (денна, заочна)
Семестр	II (денна, заочна)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол засідання кафедри
прикладної лінгвістики

№ 7 від 27 січня 2021 року

*Зав. каф. прикладної лінгвістики
Сен / Біскуп І.П.*

Луцьк 2020

I. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 (денна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта. Мова і література (англійська) Середня освіта. Англійська мова	Вибіркова
Кількість годин / кредитів 90 год. / 3 кредити		Рік навчання: 1
		Семестр: 2-ий
		Лекції: 24 год.
ІНДЗ: <u>нема</u>		Практичні (семінарські): 20 год.
	Консультації: 6 год.	
	Самостійна робота: 40 год.	
	Бакалавр	Форма контролю: залік
Мова навчання		<i>англійська</i>

Таблиця 1а (заочна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Зочна форма навчання	01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта. Мова і література (англійська) Середня освіта. Англійська мова	Вибіркова
Кількість годин / кредитів 90 год. / 3 кредити		Рік навчання: 1
		Семестр: 3-ий
		Лекції: 8 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Практичні (семінарські): 4 год.
	Самостійна робота: 66 год.	
	Консультації: 12 год.	
	Бакалавр	Форма контролю: залік
Мова навчання		<i>англійська</i>

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Макарук Лариса Леонідівна
Науковий ступінь	доктор філологічних наук
Вчене звання	доцент кафедри прикладної лінгвістики
Посада	доцент
Контактна інформація	тел. 097 751 98 50
	laryssa_makaruk@vnu.edu.ua

Дні занять	http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700
	Очні консультації: у день проведення лекцій / семінарських занять (за попередньою домовленістю). Усі запитання можна надсилати на електронні скриньки, зазначені в силабусі.

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу. Навчальна дисципліна «Мультиmodalьна лінгвістика» призначена для студентів 1 року денної та заочної форм навчання факультету іноземної філології. Мультиmodalьна лінгвістика має на меті сприяти підготовці високваліфікованого фахівця-лінгвіста шляхом формування умінь та навичок, необхідних для здійснення успішної комунікативної інтеракції, залучення вербальних, невербальних та паравербальних засобів як в усній, так і в писемній формах спілкування у різних жанрово-стильових площинах і реєстрах спілкування.

Опанування обраної дисципліни передбачає здобуття полівекторних компетенцій, що уможливають розв'язання проблем, які виникатимуть у процесі професійної діяльності, отримані знання сприятимуть їх швидкому вирішенню.

Об'єктом цього курсу є вербальні, невербальні та паравербальні засоби, якими послуговуються комуніканти в усному та писемному мовленні.

Предметом є семантичні, структурні, функційні, прагматичні, соціокультурні та когнітивні параметри мультиmodalьних ресурсів.

2. Пререквізити. Підґрунтям для викладання курсу «Мультиmodalьна лінгвістика» є врахування низки базових знань, здобутих у соціумі в процесі адаптації індивіда до різних ситуацій. З огляду на мову викладання студент / студентка повинен володіти англійською мовою на рівні B1 або вищому та освоїти базові лінгвістичні поняття.

Постреквізити. Отримані знання та навички запропоновано курсу «Мультиmodalьна лінгвістика» є важливими для подальшого опанування як обов'язкових, так і вибіркового дисциплін обраної ОПП, оскільки покликані покращити комунікативні компетенції студентів, які обрали цей курс не лише як фахівців-лінгвістів, а й як адресатів та адресантів, які мимоволі комунікують у різних ситуаціях та оточеннях, послуговуючись як вербальними, так і невербальними ресурсами.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни.

Курс «Мультиmodalьна лінгвістика» є ключовим напрямом сучасного освітнього простору та має на меті навчити студентів правильно кодувати та декодувати усну та писемну інформацію, будучи в цифровому столітті як її відправником, так і одержувачем; сформувати спектр компетенцій, необхідних для підвищення рівня мультиmodalьної грамотності.

Основними завданнями курсу «Мультиmodalьна лінгвістика» є ґрунтовне опанування студентами таких аспектів:

- прищепленні студентам навичок та вмінь у галузі комунікації;

- формуванні й закріпленні в них стійких практичних навичок правильного спілкування як в усному, так і в писемному мовленні;
- розвитку умінь на навичок спілкування з залученням вербальних та невербальних засобів;
- новітніх тенденцій спілкування в англomовному комунікативному просторі;
- ролі вербальних, невербальних та паравербальних засобів спілкування в усному та писемному мовленні;
- засобів маніпуляції та шляхами їх уникнення;
- способів правильного декодування семантики мультимодальних ресурсів;
- підвищення рівня мультимодальної грамотності;
- специфіки галузей невербаліки: кінесики, окулесики, аускультації, гаптики, гастики, ольфакції, проксемики, хронеміки, системології.

Результати навчання (компетентності). Опанувавши курс «Мультимодальна лінгвістика» студенти зможуть:

- встановлювати закономірності взаємодії вербальних, невербальних та паравербальних компонентів комунікації в усному та писемному мовленні;
- розуміти специфіку кінесики, окулесики, аускультації, гаптики, гастики, ольфакції, проксемики, хронеміки, системології та під час спілкування враховувати особливості мови тіла, мімки, жестів, дотиків, відстані між співрозмовниками, часових параметрів тощо;
- ідентифіковувати причини, механізми і типи комунікативних невдач;
- аналізувати та критично оцінювати мовлення комунікантів, декодуваючи при цьому прихований зміст;
- аналізувати, критично оцінювати й залучати до процесу спілкування семіотичні ресурси мультимодальної природи;
- готувати доповіді й презентації, здійснюючи успішну комунікацію з потенційною аудиторією, зважаючи на комунікативно-риторичні характеристики мовлення з використанням мультимодальних ресурсів.

4. Структура навчальної дисципліни.

Таблиця 2 (Денна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Інд.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. The Scope of Multimodal linguistics and the Distinctive Features of Multimodality in Written Communication							
Тема 1. Multimodal linguistics: history, tasks, key concepts and its current	8	2	2		4		ДС + ДБ + РК / 5

situation							
Тема 2. Methodological basis of multimodal linguistics	8	2	2		4		ДС + ДБ + РК / 5
Тема 3. Multimodal literacy	10	2	2		4	2	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 4. The realization of multimodality in current written communication	10	4	2		4		ДС + ДБ + РК / 5
Тема 5. Multimodality in mass media communication	8	2	2		4		ДС + ДБ + РК / 5
Разом за модулем 1	44	12	10		20	2	25
Змістовий модуль 2. Distinctive Features of Multimodality in Oral Communication							
Тема 6. Areas of multimodality in oral communication	10	4	2		4		ДС + ДБ + РК / 5
Тема 7. The role of kinesics in communication	10	2	2		4	2	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 8. Haptics, proxemics and chronemics as integral non-verbal features in communication	8	2	2		4		ДС + ДБ + РК / 5
Тема 9. Paralanguage (vocalics) and its influence on communication	10	2	2		4	2	ДС + ДБ + РК / 10
Тема 10. Personal presentation and environment in modern society	8	2	2		4		ДС + ДБ + РК / 10
Разом за модулем 2	46	12	10		20	4	
Види підсумкових робіт							Бал
Модульна контрольна робота 1							Г / 20
Модульна контрольна робота 2							Г / 20
Усього	90	24	20		40	6	100

Таблиця 2а (Заочна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Інд.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. The Scope of Multimodal linguistics and the Distinctive Features of Multimodality in Written Communication							
Тема 1. Multimodal linguistics: history, tasks, key concepts and its current situation		2			14	3	
Тема 2. The realization of multimodality in current		2	2		16	3	ДС + ДБ + РК /

written communication							20
Разом за модулем 1		4	2		30	6	20
Змістовий модуль 2. Distinctive Features of Multimodality in Oral Communication							
Тема 3. Areas of multimodality in oral communication		2			18	3	
Тема 4. Haptics, proxemics and chronemics as integral non-verbal features in communication		2	2		18	3	ДС + ДБ + РК / 20
Разом за модулем 2		4	2		36	6	20
Види підсумкових робіт							Бал
Модульна контрольна робота							Г / 60
Всього годин / Балів		8	4		66	12	100

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Таблиця 3

Тема	Кількість годин		Питання для самостійного опрацювання
	денна форма	заочна форма	
Тема 1. Multimodal linguistics: history, tasks, key concepts and its current situation	4	14	Multimodality.
Тема 2. Methodological basis of multimodal linguistics	4		Methods of multimodal linguistics.
Тема 3. Multimodal literacy	4		Multimodal literacy vs media literacy vs visual literacy.
Тема 4. The realization of multimodality in current written communication	4	16	Functions of multimodal means. Modes of communication.
Тема 5. Multimodality in mass media communication	4		Colour as an important element in communication. National peculiarities of non-verbal means of communication.
Тема 6. Areas of multimodality in oral communication	4	18	Oral and written communication techniques.
Тема 7. The role of kinesics in communication	4		Kinesics.
Тема 8. Haptics,	4	18	Haptics, proxemics and chronemics

proxemics and chronemics as integral non-verbal features in communication			
Тема 9. Paralanguage (vocalics) and its influence on communication	4		Paralinguistics.
Тема 10. Personal presentation and environment in modern society	4		Personal presentation and environment.
Разом:	40	66	

IV. Політика оцінювання

Відповідно до навчального плану вибіркоким курсом «Мультимодальна лінгвістика» передбачено дванадцять лекцій та десять семінарських (практичних) занять. Готуючись до практичних занять, студент опрацьовує матеріали лекцій, запропоновані джерела літератури та інтернет-ресурсів (підручники, посібники, журнали, методичні рекомендації) та виконує запропоновані практичні завдання. Перевірка знань студента відбувається під час опитування та виконання завдань практичного спрямування шляхом опрацювання фрагментів вербального та невербального дискурсів.

Кожне практичне заняття оцінюється від 5 до 10 балів залежно від рівня складності практичних завдань. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати за два змістових модулі (ЗМ), становить 100.

У своїй роботі студент повинен дотримуватися етичних норм, поважати колег та викладача, систематично та вчасно готуватися до занять, опрацьовувати додатковий матеріал задля розширення компетенцій та здобуття нових знань. Під час підготовки до занять та відповідей на питання, підготовки та презентації виконаних завдань студент керується принципами академічної доброчесності з метою уникнення плагіату.

У випадку, якщо студент не зміг працювати відповідно до розкладу занять зі студентами своєї групи з поважних причин, він має змогу опрацьовувати матеріал і отримати бали на консультації. У випадку, якщо студент не був присутній із неповажних причин, він отримує нуль балів.

У випадку, якщо студента не задовольняє кількість отриманих балів, він може підготувати науково-дослідний проект, обравши одну із запропонованих тем та отримати за нього максимально 10 балів.

Якщо студент має сертифікат (внаслідок курсу), що засвідчує опанування однієї з тем, він може отримати бали за тему або теми, вивчені в рамках неформальної освіти.

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль здійснює викладач після вивчення першого

змістового модуля та другого змістового модуля. Відсутність студента на модульному тесті без поважних причин оцінюється в “0” балів. Якщо студент був відсутній з поважних причин, він має право написати модульну роботу. Максимальна кількість балів, яку може одержати студент за модульну контрольну роботу в рамках першого змістового модуля, становить 20 балів, другого – 20 балів. Сумарна кількість балів за два модулі – 40 балів.

Усі оцінки за практичні заняття оприлюднюються в кінці заняття та фіксуються в журналі академічної групи. За модульні роботи – протягом тижня після їх виконання. Студент, який не відвідував курс, має можливість отримати 60 балів під час опитування на заліку в усній формі або під час виконання письмового завдання у тестовій формі. У заліковій відомості студент отримує позначку «зараховано» / «незараховано».

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 – 74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основний перелік:

1. Анисимова Е. Е. Лингвистика текста и межкультурная коммуникация (на материале креолированных текстов) : учеб. пособие [для студ. фак. иностр. яз. вузов] / Е. Е. Анисимова. – М. : Изд. центр “Академия”, 2003. – 128 с.
2. Анисимова Е. Е. Паралингвистика и текст (к проблеме креолизованных и гибридных текстов) / Е. Е. Анисимова // Вопр. языкознания. – 1992. – № 1. – С. 71–78.
3. Валгина Н. С. Теория текста / Н. С. Валгина: учеб. пособие.– М. : Логос, 2004. – 280 с.
4. Barzini E. Non-verbal Communication / E. Barzini. – N.Y., 1984. – 231 p.
5. Beardon C. IconText: An Exploration of the Limitations of Icon / Colin Beardon // Iconic Communication / Ed. by Masoud Yazdani, Philip Barker. – Bristol, UKPortlandOR, USA : Intellect Books, 2000. – P. 79–92.
6. Bergstrom, B. Essentials of Visual Communication / B. Bergstrom. – Published by Laurence King ; Publishing Ltd. ; Printed in China. – 2008. – 240 p.
7. Brown G. Discourse analysis / G. Brown, G. Yule. – Discourse Analysis. – Cambridge : CUP, 1983. – 288 p.
8. Crystal D. The Language Revolution. – Cambridge : Policy Press, 2004. – 152 p.
9. Lester P. M. Visual Communication Images with Messages / P. M. Lester 4th edition. Belmont, CA : Wadsworth Publishing Company. – 2006. – 464 p.
10. Mealing S. Do You See What I’m Saying? / Stuart Mealing // Iconic Communication / ed. by Masoud Yazdani, Philip Barker. – Bristol, UKPortlandOR, USA : Intellect Books,

2000. – P. 68–79.

11. Samoyault, T. Give me a sign. What Pictograms Tell us Without Words / Tiphaine Samoyault. – Published by Viking ; Printed in France, 1997. – 783 p.

12. Signs and Symbols. Communicating with pattern. Mark. Hampshire@Keith Stephenson. Rotovision SA, 2008. – 256 p.

13. Tonfoni G. Visualisation of Textual Structures / Graziella Tonfoni // Iconic Communication / Ed. by Masoud Yazdani, Philip Barker. – Bristol, UKPortlandOR, USA : Intellect Books, 2000. – P. 92–111.

14. Trager G. L. Paralanguage: A First Approach // Studies in Linguistics. – 1958. – № 13. – P. 1-12.

15. Yazdani M. and Barker P. Iconic Communication / Masoud Yazdani, Philip Barker. – Printed and bound in Great Britain by Granwell Press, Wiltshire, 2000. – 204 p.

Додатковий перелік:

1. Вашунина И. В. Особенности визуального способа представления информации / И. В.Вашунина // Вестн. Ун-та РАО. – 2008. – № 3. – С. 39–43.

2. Ворошилова М. Б. Креолизованный текст: аспекты изучения // М. Б. Ворошилова. // Политическая лингвистика / Урал. гос. пед. ун-т. – Екатеринбург : [б. и.], 2007. – Вып. 1(21). – С. 75–80.

3. Горелов И. Н. Безмолвной мысли знак: рассказы о невербальной коммуникации / И. Н. Горелов, В. Ф. Енгальчев. – М. : Молодая гвардия, 1991. – С. 3–13.

4. Горелов И. Н. Невербальные компоненты коммуникации / И. Н. Горелов. – М. : Наука, 1980. – 104 с.

5. Графические знаки : проблемы исследования, разработки и стандартизации : тез. докл. Всесоюз. научные конф. (Киев, 29–30 сент. 1988 г.). – Киев : [б. и.], 1988. – 137 с.

6. Дейк Ван Т. А. Язык. Познание. Коммуникация / Ван Т. А. Дейк ; [под. ред. В. И. Герасимова] ; [пер. с англ.]. – М. : Прогресс, 1989. – 312 с.

7. Загнітко А. П. Лінгвістика тексту: Теорія і практикум : Наук.-навч. посіб. / А. П. Загнітко // – Вид. 2-ге, доп. і переробл. – Донецьк : ТОВ «Юго-Восток, Лтд», 2007. – 313 с.

8. Колшанский Г. В. Паралингвистика / Г. В. Колшанский. – М. : Наука, 1974. – 81 с.

9. Коццолино М. Невербальная коммуникация. Теория, функции, язык, знак / Мауро Коццолино ; [пер. с итал.]. – Харьков : Гуманит. центр, 2009. – 248 с.

10. Крейдлин Г. Е. Невербальная семиотика: язык тела и естественный язык // Г. Е. Крейдлин. – М. : Новое литературное обозрение, 2002. – 592 с.

11. Почепцов Г. Г. Теорія комунікації / Г. Г. Почепцов. – К. : Вид. центр “Київ. ун-т”, 1999. – 308 с.